

عوامل گرایش به

مذهب تشیع

نگارش:

محسن جهانشاهی

سرشناسه: جهانشاهی، محسن، ۱۳۵۹ -

عنوان و نام پدیدآور: عوامل گرایش به مذهب تشیع/ نگارش محسن جهانشاهی.

مشخصات نشر: گرگان: موسسه فرهنگی میرداماد، انتشارات بنام، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری: ۱۸۷ ص.

شابک: ۹۷۸۶۰۰۹۶۹۹۳۸۴

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۷۹.

موضوع: شیعه -- تاریخ

موضوع: Shi'ah -- History

موضوع: شیعه -- ایران -- تاریخ

موضوع: Shi'a -- Iran -- History

موضوع: شیعیان -- تاریخ

موضوع: Shiites -- History

موضوع: شیعیان -- ایران -- تاریخ

موضوع: Shiites -- Iran -- History

رده بندی کنگره: ۲۳۹BP

رده بندی دیویی: ۵۳/۲۹۷

شماره کتابشناسی ملی: ۵۹۷۷۶۹۰

عوامل گرایش به مذهب تشیع

نگارش: محسن جهانشاهی

نشر بنام وابسته به موسسه فرهنگی میرداماد

سال ۱۳۹۸ / قطع وزیری / ۱۸۷ صفحه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۹۹۳-۸-۴

قیمت: ۳۰۰۰۰ تومان

۵	تشکر و قدردانی
۶	تقدیم به:
۱۲	مقدمه
۱۵	فصل اول:
۱۵	مفاهیم و کلیات
۱۵	گفتار اول: مفاهیم
۱۶	۱- مفهوم شناسی واژه شیعه:
۱۶	۱-۱- معنای لغوی شیعه:
۱۷	۱-۱- معنای اصطلاحی شیعه:
۱۹	۲- مفهوم شناسی مذهب شیعه (تشیع):
۱۹	۲-۱- تشیع در اندیشه:
۲۰	۲-۲- کاربرد تاریخی شیعه:
۲۲	۱- کاربرد شیعه در قرآن:
۲۳	۲- شیعه در روایات:
۲۴	۳- شیعه از زبان اهل تسنن:
۲۵	گفتار دوم کلیات:
۲۵	زمان رواج واژه تشیع در زمان پیامبر (ص) یا بعد از پیامبر (ع):
۳۱	فصل دوم:
۳۱	عوامل اعتقادی گرایش به تشیع:
۳۲	گفتار اول: باورهای مرتبط با خداشناسی
۳۲	۱- دوری از تجسیم، تشبیه و تعطیل:
۳۲	۱-۱- فرقه مشبهه و مجسمه:
۳۳	۱-۲- عوامل مهم به وجود آمدن عقیده‌ی تشبیه و تجسیم:
۳۵	۱-۳- تجسیم:
۳۷	تصریح علمای اهل سنت بر تجسیم ابن تیمیه:

- ۳۸ ۴-۱ تعطیل
- ۴۱ ۲- عدل الهی:
- ۴۱ ۲-۱ معنای لغوی عدل:
- ۴۱ ۲-۲ معنای اصطلاحی عدل:
- ۴۲ ۳-۲ براهین عدل الهی:
- ۴۳ نتیجه:
- ۴۴ گفتار دوم: دوره‌ای مرتبط با راهنما شناسی
- ۴۵ ۲- عصمت پیامبر:
- ۴۶ ۲-۱ دلایل عقلی عصمت پیامبر:
- ۴۸ ۱-۱-۱- گواهی اول: عصمت بشوایان آسمانی (نظر شیعه)
- ۴۹ ۲-۱-۱- گواهی دوم بر عصمت پیشوایان آسمانی
- ۵۱ ۱-۱-۳- مصونیت پیامبران از خطا و تنبیه
- ۵۲ ۲-۲ دلیل نقلی بر عصمت پیامبران:
- ۵۳ ۳- عصمت امام:
- ۵۳ دلایل لزوم عصمت در امام براساس آیات و روایات:
- ۵۶ ۲- منصوب بودن امام از سوی خدا
- ۵۸ ۲-۲- مقام امامت در مکتب تشیع
- ۶۰ ۲-۴ دلایل نقلی انتصاب امام از سوی خدا (آیات و روایات):
- ۶۸ نتیجه:
- ۶۹ ۳- علم پیامبر و امام:
- ۶۹ ۳-۱ علم پیامبر:
- ۷۰ ۳-۲ علم امام:
- ۷۶ نتیجه:
- ۷۶ گفتار سوم: باورهای مرتبط با فرجام شناسی:
- ۷۶ ۱- وجود عالم برزخ:
- ۷۸ ۱-۱ دلایل نقلی بر وجود حیات در برزخ (براساس آیات و روایات):

- ۸۱ ۱-۲- نظر علمای اهل تسنن و وهابیت در مورد عالم برزخ:
- ۸۳ ۲- امکان انجام خیرات برای اموات و توسل و دعا:
- ۸۳ ۳- وجود ثواب برای نیکوکاران و عذاب برای بدکاران:
- ۸۵ نتیجه:
- ۸۸ فصل سوم:
- ۸۸ عوامل سیاسی گرایش به تشیع
- ۸۸ گفتار اول: سیره حکومتی امام علی(ع):
- ۸۹ ۱- عدالت محوری:
- ۹۱ ۲- ظلم بیزی امام:
- ۹۴ نتیجه:
- ۹۵ گفتار دوم: رزش بدکی با ارائه اطهار و روحیه ظلم ستیزی آنها:
- ۹۵ ۱- دستگیری امام از شیعیان از درماندگان
- ۹۶ ۲- کانون تربیتی و فرهنگی برای مردم
- ۹۶ ۳- نگرش عدالت خواهانه مردم اهل بیت و شیعیان
- ۱۰۱ ۴- ارتباط و مناظره با فرقه ها و ارباب دیگر
- ۱۰۶ نتیجه:
- ۱۰۷ گفتار سوم: ظلم و ستم خلفای بنی امیه و بنی عباس:
- ۱۰۷ ۱- قتل نفوس محترمه
- ۱۱۰ نتیجه:
- ۱۱۱ ۲- حرمت شکنی در بین مردم
- ۱۱۶ نتیجه:
- ۱۱۶ ۳- غارت اموال مردم
- ۱۱۸ نتیجه:
- ۱۲۰ گفتار چهارم: حمایت برخی دولتهای شیعی:
- ۱۲۰ ۱- دولت علویان:
- ۱۲۲ نتیجه:

- ۱۲۲ ۲- دولت آل بویه: نتیجه: ۱۲۲
- ۱۲۷ نتیجه: ۱۲۷
- ۱۲۷ ۳- دولت مرعشیان: نتیجه: ۱۲۷
- ۱۲۹ نتیجه: ۱۲۹
- ۱۲۹ ۴- دولت آل کیا: نتیجه: ۱۲۹
- ۱۳۱ نتیجه: ۱۳۱
- ۱۳۱ ۵- دولت صفویان: نتیجه: ۱۳۱
- ۱۳۳ نتیجه: ۱۳۳
- ۱۳۳ گفتار پنجم: قیامها، شیعیان
- ۱۳۳ ۱- قیام توأیین: نتیجه: ۱۳۳
- ۱۳۵ ۲- قیام مختار: نتیجه: ۱۳۵
- ۱۳۷ نتیجه: ۱۳۷
- ۱۳۷ ج- قیام زید: نتیجه: ۱۳۷
- ۱۳۹ ۳- قیام سرداران: نتیجه: ۱۳۹
- ۱۴۱ نتیجه: ۱۴۱
- ۱۴۴ فصل چهارم: عوامل اجتماعی گرایش به تشیع: ۱۴۴
- ۱۴۴ گفتار اول: اقدامات سه خلیفه (خلیفه اول، دوم و سوم) بعد از فوت پیامبر (ص): ۱۴۴
- ۱۴۵ تبعیض خلفا (خلیفه دوم و سوم) بین عرب و عجم (تبعیض نژادی): ۱۴۵
- ۱۴۷ بکارگیری افراد غیر صلاحیت دار (در زمان خلیفه دوم و سوم): ۱۴۷
- ۱۵۳ گفتار دوم: مهاجرت سادات و شیعیان: ۱۵۳
- ۱۵۳ ۱- مهاجرت شیعیان به نقاط مختلف جهان مثل سوریه، هند، پاکستان، شمال آفریقا و...: ۱۵۳
- ۱۵۸ ۲- مهاجرت سادات شیعیان به ایران مثل قم، خراسان، طبرستان و...: ۱۵۸
- ۱۶۳ گفتار سوم: رفتارهای اجتماعی - فرهنگی شیعیان: ۱۶۳
- ۱۶۳ ۱- رفتار شاگردان و پیروان اهل بیت با مخالفین و کفار: ۱۶۳
- ۱۶۳ ۱- شاگردان ائمه اطهار (ع): ۱۶۳

- ۱۶۸..... ۱-۲- نقش علمای معاصر در گسترش تشیع
- ۱۷۰..... ۲- آداب و رفتارهای فرهنگی، اجتماعی شیعیان در بین خودشان
- ۱۷۰..... ۱-۲- مناقب خوانی:
- ۱۷۱..... ۲-۲- برگزاری مراسم عاشورا:
- ۱۷۲..... ۳-۲- جشن عید غدیر:
- ۱۷۲..... ۴-۲- رسم انتظار فرج:
- ۱۷۵..... ۵-۲- نماز جمعه در میان شیعیان
- ۱۷۶..... نتیجه:
- ۱۷۹..... منابع:

مقدمه

موضوع پژوهش در این رساله «عوامل گرایش به تشیع» می‌باشد. یکی از دغدغه‌های مهم پژوهشگران علوم اسلامی مسئله تشیع و عوامل گرایش به آن است که در این رساله نظرات مختلف و متفاوت ارائه شده است. تشیع به جهت ادله موجود بر اثبات آن با اسلام تاریخی یکسان دارد در واقع تشیع همان اسلامی است که رسول گرامی اسلامی(ص) آورده است. بنابراین اگر بگوئیم عوامل گرایش به تشیع همان عوامل گرایش به اسلام است سخن تکرار، نگفته‌ایم.

با توجه به مباحثی که در زمینه تبیین موضوع «عوامل گرایش به تشیع» ذکر شد پژوهش و آشنایی به موضوع فوق را راهی ضروری می‌دانیم. پژوهش در موضوع فوق سبب آشنایی بیشتر با تشیع و تاریخ آن و همچنین بررسی عوامل گرایش به آن پیوند عمیق میان تشیع و اسلام را نمایانگر می‌شود. علاوه بر این، بررسی موضوع آشنایی بیشتر مسلمانان با مذهب تشیع و گرایش به این مذهب از ادیان دیگر خواهد شد.

مطمئناً شناخت «عوامل گرایش به تشیع» و سستی مسلمانان به اهل بیت(ع) موجب می‌شود تا امت اسلامی بر پایداری از اعتقادات خود به خصوص دفاع از قرآن و اهل بیت(ع) در کنار هم و با هم بیش از پیش بیافزاید.

گرایش افراد به تشیع معلول عوامل اعتقادی، سیاسی و اجتماعی می‌باشد که با طی فرایند طبیعی هر کدام به نوبه خود و در شرایط خود سبب گرایش به تشیع می‌شود که در این پژوهش هر کدام از عوامل فوق به طور تفصیلی و مبسوط مورد بررسی قرار خواهد گرفت. از اهداف این پژوهش این است که با توجه به مدارک موجود در متون تاریخی و اسلامی و بررسی احوالات مستبصرین عوامل گرایش به این مذهب و روند تکوین و توسعه آن مورد بررسی قرار گیرد و این که انسانها از ادیان یا مذاهب دیگر با خواندن این پژوهش درواقع تحولی در آنها صورت گیرد که سبب گرایش آنها به تشیع گردد.

درباره این موضوع مباحث مختلفی مطرح شده است، از جمله کتابهای تاریخی در زمینه شیعه و تشیع، البته در مورد گرایش به تشیع مقالات زیادی نوشته شده است که به چگونگی شکل گیری شیعه و گسترش تشیع و نفوذ و گرایش به تشیع در آن اشاره شده است همچنین کتابهایی که می‌توان به آن اشاره نمود: مقالات موجود در شیعه نیوز که در آن گرایش به تشیع اشاره

شده، مقالات در مورد دلایل مستبصرین، مقالات شیعه شدگان، مقاله در مورد دلایل افرادی که شیعه شدند، کتاب آنگاه هدایت شدم تیبجانی، کتاب مستبصرین و مقالات و کتابهای دیگر. امتیاز این پژوهش اینست که در مورد عوامل گرایش به تشیع هیچ گاه از سه بعد اعتقادی، سیاسی، اجتماعی بررسی نشده است. همچنین خیلی از کتابهای تاریخی و کلامی رشد و تکوین اولیه آن مورد بررسی و توجه کافی قرار نگرفته و حتی اجحاف فراوان در این زمینه شده است. که در این پژوهش و تحقیق عوامل گرایش به تشیع از سه بعد اعتقادی، سیاسی و اجتماعی مورد بحث و بررسی قرار خواهد گرفت. مراحل تحقیق به قرار ذیل بوده است: ۱- مطالعه ابتدایی منابع برای گردآوری و فراهم نمودن و برستی از موضوعات مورد نظر

۲- مراجعه به قرآن مجید و ثبت آیات مربوط موضوع پژوهش بر روی فیش

۳- فیش برداری و ارتباط با موضوع رساله و بررسی روایات مربوط

۴- مطالعه و بررسی کتابهایی که در رابطه با موضوع بحث بوده است.

۵- نوشتار اولیه و ملاقات آن وسط استاد محترم راهنما و مشاور

۶- در این تحقیق از مراحل فوق استفاده شده برای جمع آوری اطلاعات مورد نیاز از شیوه کتابخانه‌ایی بهره جستیم و با مراجعه به کتابخانه‌ها، کتابخانه آیت‌اله مرعشی نجفی و همچنین از کتابخانه‌ی دفتر تبلیغات اسلامی و..... استفاده نموده‌ایم.